

CANON ali NIKON ?

napisal: M. Intibar

fotografija: M. Intibar

Na četrti foto delavnici ste pokazali veliko zanimanja za skeniranje in obdelavo fotografij. Na trgu skenerjev skoraj ni več fotografskega podjetja, ki ne bi imelo svojega modela: AGFA, CANON, KONICA, OLYMPUS, MINOLTA, NIKON, POLAROID...

Mi si bomo v tem članku ogledali, kot fotografi, za nas najbolj zanimiva predstavnika, ki sta si tudi v klasični fotografiji velika tekmeča, CANON in NIKON. Tudi na to področje sta se s svojimi izdelki podali ti dve nam dobro znani podjetji. Canon kar nekaj let kasneje kot Nikon. Zato tudi nima tako širokega izbora modelov tako med ploskovnimi kot skenerji za preslikavo diapozitivov in negativov. Vendar ne bom opisoval dražjih Nikonovih modelov, ampak sem izbral skenerja, ki sta si po ceni enaka, okoli 140.000 tolarjev. Kako pa je s kakovostjo, si boste lahko ogledali in prebrali v nadaljevanju.

Glavne predstavnike in delovanje skenerjev, od bobnastih do ploskovnih, ste si lahko ogledali in prebrali v sedmi številki naše revije. Zato o tem ne bom pisal. Članek sem pripravil po praktičnih izkušnjah, tako da si boste lahko ogledali kar nekaj poskeniranih diapozitivov in negativov. Ne bom opisoval zgolj tehničnih karakteristik, ki si jih lahko preberete v prospektu in ki vam tudi ne povejo veliko o kakovosti skenerja.

NIKON je bil prvi, ki je prešel od klasičnih fluorescentnih cevi, ki so oddajale veliko toplote in med skeniranjem deformirale napetost filma v okvirčku, na drugačen, hladnejši izvor svetlobe. Za izvor svetlobe so uporabili LED diode. Ker pa so takrat skenerji skenirali v treh pasovih za vsako RGB barvo posebej, so uporabili barvne LED diode namesto filtrov in ubili dve muhi na en mah. Kot prvo svetloba ni ogrevala filma,

zato so ga tudi poimenovali COOLSCAN (hladni sken). Kot drugo pa so naredili skener, ki je omogočal, da smo s samo enim prehodom poskenirali diapozitiv. To je bil ogromen prihranek na času. Pa še eno prednost so jim prinesle LED diode kot izvor svetlobe. Skenerji so zaradi tega tako kompaktni, da jih lahko vdelate kar v računalnik, kot na primer CD enoto. Tako prihranite nekaj denarja, saj ne potrebujete ohišja in napajalnika.

Canon je na tržišče poslal svoj skener CANOSCAN nekaj let za Nikonom. Tudi Canon je ubral svojo pot pri izbiri izvora svetlobe. Iz njihovih zelo cenovnih kopirnih strojev so prevzeli ksenon fluorescentno cev, ki proizvede zelo malo toplote. Tako ni bojazni, da bi se med skeniranjem z visoko resolucijo po daljšem času film upogibal. Velika prednost teh cevi je v tem, da z delom lahko pričnemo takoj ob zagonu skenerja, saj ne potrebujejo ogrevanja.

Tudi glede resolucije (optične ločljivosti) sta si skenerja podobna. CanoScan premore 2720 dpi, CoolScan pa 2700 dpi. Toliko premorejo tudi drugi konkurenčni skenerji. CanoScan premore 30-bitno globino skeniranja, to je 10 bitov na vsako RGB barvo, CoolScan pa samo osnovnih 24 bitov, ali 8 bitov na

Nikonov skener je veliko bolj kompakten kot konkurenčni. Kupimo ga lahko tudi v zunanji izvedbi in ga vdelamo neposredno v računalnik. Tako se izognemo dodatnim kablom in še prostor na delovni mizi nam ostane.

Skenerja na velikem bratu. Bobnasti skener SCREEN DTS-1030A lahko skenira do 42 diapozitivov laica formata hkrati. Kakovost je glede na manjše skenerje veliko boljša. Seveda pa je tudi cena tako zasoljena, da tak skener ni primeren za hobi fotografa.

vsako RGB barvo. V teoriji je to velika razlika, saj je globina skeniranja barv zelo pomembna za nadaljno obdelavo slike (MOJ HOBI 7). Kako pa se to obnese v praksi pri teh dveh skenerjih, boste videli na slikah.

Za test sem si izbral nekaj dobro osvetljenih posnetkov z ne preveč temnimi deli in nekaj temnejših diapozitivov. Ti skenerji ne zmorejo preskenirati počmitve filma večje kot 3D, zato za temnejše diapozitive niso primerni. Naj vas še enkrat opozorim, da če ste dosedaj svoje diapozitive podosvetljevali, zato da so posnetki na dia-projektorjih izgledali boljše, morate za skeniranje posnetke nadosvetljevati za pol zaslonke. Temne posnetke nikakor ne boste mogli zadovoljivo presvetliti tudi na bobnastih skenerjih, kaj šele na teh.

SKENIRANJE NEGATIVNIH FILMOV

Na skenerju samo označite oznako za negativno skeniranje in program sam obrne negativno sliko v pozitivno. Kako dobro to skenerjema uspe, si prav tako lahko ogledate na sledečih straneh.

Programa za skeniranje, ki sta priložena skenerjema in delujeta kot Plug in-a v Photoshopu, ne bom opisoval. Vsakemu ljubitelju skeniranja nudita ogromno možnosti. Toda za bolj profesionalno delo sta programa igrachi. Filme poskenirajte po že nastavljenih funkcijah, nato pa jih v programu za obdelavo fotografij obdelajte.

Tudi sam sem vse posnetke poskeniral po že originalno nastavljenih funkcijah. Tako najbolj vidimo, kaj skener zmore. Tako ali tako 90 odstotkov vseh tistih, ki se amatersko ali profesionalno ukvarjajo s skeniranjem in obdelavo fotografij, pri samih popravkih na računalniku na veliko improvizirajo. Malo kdo sploh ve, kako so sestavljene barve, kako in kje je treba pričeti z barvno korekturo, tako da se zanašajo samo na občutek in na neznanje naročnika. Pa o tem, kako obdelati sken, kdaj drugič.

PRAKTIČNO DELO S SKENERJEMA IN REZULTATI
Zmožnosti teh dveh skenerjev prej nisem poznal. Nabral sem že nekaj izkušenj z MICROTEK-ovim skenerjem ScanMaker 35t. Imel je samo 8-bitno globino skeniranja, vendar sem z njim naredil marsikateri sken za kakšno revijo.

Res, da kakovost ni bila dobra, ampak je nekako šlo. Zato sem z CoolScan-on LS 10 zelo razočaran, saj je dosti starejši Microtecov skener delal bolje, pa čeprav je skeniral v treh prehodih. Glede na to, da ima CoolScan isto ceno kot CanoScan, so njegovi skeni nazadovoljivi. Barvni toni so tako slabo prenešeni, da slika deluje, kot bi jo posneli z digitalno kamero. Ko enkrat vidiš sken narejen s CanoScan-om, lahko daš Nikonov skener kar na stran. Tako sem bil razočaran nad CoolScanom LS 10, da sem kljub poznavanju skeniranja preskušal vse možne popravke, da bi dobil boljše rezultate. Pa ni bilo uspeha. Skener se je pokazal kot zares samo 8-bitni v najslabši možni različici.

Ne vem, kako se obnese Nikonov boljši model LS-1000, ki premore 12-bitno globino, le njegova cena je krepko prek 200.000 tolarjev.

Kar se tiče skeniranja neposredno iz negativa, pa je Nikonov skener dosegel tako slabe rezultate, da jih zares ni za objaviti. CanoScan ima zanimivo rešitev glede korekcije maske negativnega filma. V programu premore že korekture za večino negativnih filmov, ki so trenutno na trgu. Vendar pa sem po mnogih poskusih prešel raje na avtomatsko korekturo, ki se je izkazala kot zadovoljiva rešitev.

Vse diapozitive in negative sem skeniral tudi na bobnastem skenerju. Tako boste najbolje videli razliko v kakovosti. Bobnasti skener krepko prekaša navadne skenerje, kar lahko vidite tudi na slikah. Predvsem risba v temini, kontrast in ostrina pridejo do izraza na takem skenerju. Seveda pa je tudi

Bobnasti

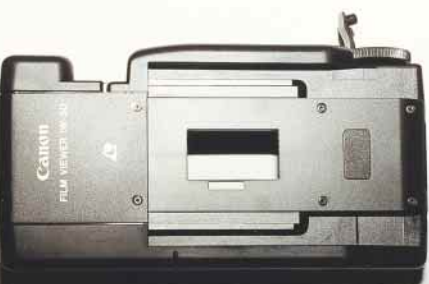

CANON

NIKON

Največja možna povečava diapozitiva je pri obeh skenerjih do formata 40 X 62 centimetrov, seveda z interpolacijo. CoolScan je naredil zelo slab sken. Močna magenta barva se je kar nekaj zgubila. Skener bi moral za to ceno, kljub samo osmim bitom globine skeniranja, veliko bolje prepoznati barvne tone. CanoScan pa se je solidno odrezal tudi pri tej povečavi. Kot pri vseh ostalih skenih, tudi pri tem slika močno vleče v rdečo barvo, ostrina je slaba, v temnih tonih pa ni nobene risbe. Toda za tako ceno je CanoScan za amaterje izredno dobra izbira.

S CanoScanom lahko s to napravo skeniramo tudi APS filme.

Bobnasti

CanoScan 2700F

CoolScan LS-10

Bobnasti

CANON

NIKON

Tudi na tem, zelo lepo osvetljenem diapozitivu za nadaljnjo obdelavo, z malo temnih tonov, se vidijo vse slabosti namiznih skenerjev. Medtem ko se v belini še ohrani nekaj tonov, se predvsem v travi pod avtomobilom in v sprednjem steklu lepo vidi, kako se izgublja risba v temnih tonih, pa čeprav diapozitiv ni temen. Tudi vse druge barve so premočne. Slika je bila posneta s nadosvetlitvijo, saj sem jo potreboval za tiskovino. Če bi ta diapozitiv pogledal prek projektorja, bi vsak izkušen fotograf dejal, da je preveč nadosvetljen. Toda za skeniranje potrebujemo take diapozitive, če ne želimo, da so temni deli slike na tiskovini brez risbe ("zabit").

Za skeniranje portretov manjši skenerji sploh niso tako slabi. Pri portretih močne ostrine tako ali tako ne potrebujemo in če skener dobro poskenira barvne tone, pri portretu je to pomembno v srednjih delih, potem smo naredili zadovoljiv sken. Nikon premore programe za avtomatsko nastavitve različnih barvnih korektur, med njimi tudi za portret. Vendar pa LS-10 ne zmore zadovoljivo prenesti vseh tonskih vrednosti, zato si s to korekturo ne moremo veliko pomagati. Toda s skenerjem LS-1000, mislim, bi bili rezultati boljši. CanoScan je naredil zadovoljiv sken.

SKENIRANJE Z NEGATIVNIH FILMOV
Nikonovih skenov vam sploh ne bom pokazal, saj so nemožeče slabi. Levi dve sliki sta poskenirani z bobnastim skenerjem in predelani s profesionalnim programom za prenos slike iz negativa v pozitiv. Vendar tak program stane več kot CanoScan s celotnim programom za krmiljenje skenerja. Skeni iz CanoScana so zadovoljivi za iztisk na bubble jet tiskalnikih. Tonska lestvica barv je pri tem načinu skeniranja mnogo slabša kot pri skeniranju diapozitivov. Saj ima negativni film izredno majhen kontrast slike, program pa mora nato sliko v pozitivu tonsko zelo razširiti. Zato negativni skeni nikoli ne dosegajo kakovosti skena iz diapozitiva. Če le imate možnost, si naredite fotografijo in jo poskenirajte s ploskovnim skenerjem, rezultati bodo mnogo boljši.

razlika v ceni vsaj 40-kratna (ja, pravilno zapisano). Prav zaradi cene lahko zapišem, da je CanoScan prava izbira za vsakega hobi fotografa, ki si želi narediti svoj arhiv, iztiskati fotografije na tiskalniku, lahko tudi na sublimacijskem do formata A4. Kakšno fotografijo, če jo boste pravilno barvno obdelali, lahko uporabite tudi za tiskovino. Vsem, ki se profesionalno ukvarjate z računalniško grafiko (DTP), pa povem kljub mnogim nasprotovanjem, da so ti skenerji igrčke, primerni za rotacijski časopisni tisk, nikakor pa ne za kakovostne tiskovine. Take skene lahko prodajate samo laikom, v nobenem primeru pa izkušenemu uredniku ali grafiku za kakovosten offsetni tisk.